

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

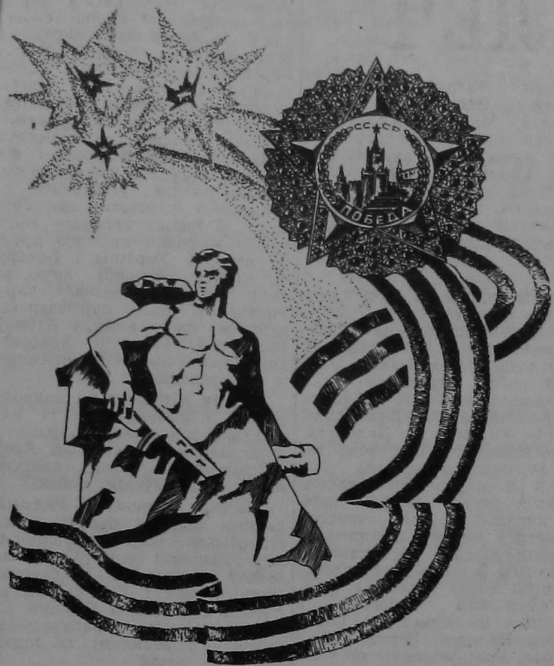
ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ
І ПРАФКОМАУ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯР ЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 16 (503)

Субота, 8 мая 1982 года.

Газета заснавана ў верасні
1960 года. Выходзіць
раз у тыдзень

Цана 2 кап.

ЗААХВОЧАНЫ АКТИВІСТЫ ДРУКУ

У сувязі з Днём друку і выхадам у свет 500-га нумара шматтыражнай газеты «Гомельскі ўніверсітэт» па прадстаўленню рэдакцыі ўзнагароджаны ганаровымі граматамі, прэміраваны і заслужылі падзякі актыўныя няштатныя карэспандэнты газеты, члены рэдакцыйнасценных газет факультэта:

- У. Вагамольнік — асістэнт кафедры гісторыі СССР і ўсеагульнай гісторыі.
- У. Кубракоў — студэнт 5-га курса матэматычнага факультэта.
- У. Чмых — намеснік сакратара камітэта камсамола.
- Л. Царова — студэнтка 3-га

курса матэматычнага факультэта.

В. Насонава — рэдактар насценнай газеты «Праметэй» гісторыка-філалагічнага факультэта.

С. Гуляеў — студэнт 2-га курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

Н. Самуілік — студэнтка 4-га курса фізічнага факультэта.

П. Марчанка — студэнт 5-га курса біялагічнага факультэта.

І. Штэйнер — асістэнт кафедры беларускай літаратуры.

Ф. Кадол — дацэнт кафедры педагогікі і псіхалогіі.

А. Дземідзенка — студэнт 5-га курса эканамічнага факультэта.

Э. Лізарава — старшы навуковы супрацоўнік кафедры эканомікі працы.

У. Пашук — малодшы навуковы супрацоўнік кафедры галіновых эканомік.

А. Маторанка — рэдактар насценнай газеты «Эканаміст» эканамічнага факультэта.

ДА ВЫНІКАУ АГЛЯДУ-КОНКУРСУ

НАСЦЕНГАЗЕТА «ЭКАНАМІСТ» — ЛЕПШАЯ

Па традыцыі да Дня друку ў нашым ўніверсітэце падведзены вынікі агляду-конкурсу насценных газет факультэтаў. Журы ў саставе прадстаўнікоў парткома, прафсаюзных камітэтаў, выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў, камітэта ЛКСМБ уважліва азнаёмілася са зместам, ідэяй накіраванасцю і мастацкім афармленнем выставленых у фазе вучэбнага корпуса № 1 насценных газет. Па аднадздушнаму рашэнню першае месца зноў прысуджана насценнагазеце «Эканаміст» эканамічнага факультэта. Яна вызначаецца разнастайнасцю і актуальнасцю матэрыялаў, добрым афармленнем.

Другое месца прысуджана насценнагазеце «Праметэй» гісторыка-філалагічнага факультэта, якая таксама заслужыла высокую адзнаку.

На трэцім месцы — насценнагазета «Архімед» фізічнага, чацвёртым — «Веды — сіла» — матэматычнага, пятым — «Віслаг» біялагічнага факультэтаў. Шостае месца дасталася насценнагазеце «Старт» факультэта фізкультурнага, сёмае — «Геолог» геалагічнага факультэта.

У парадку занятых месцаў факультэтам будзе налічана адпаведная колькасць ачкоў у сацыялістычным спаборніцтве.

Журы звярнула ўвагу на тое, што ў асобных насценнагазетах яшчэ павярхоўна асвятляецца жыццё факультэтаў, не закранаюцца найбольш важныя і зладзёвныя пытанні. У большасці выпадкаў адсутнічаюць крытычныя матэрыялы, а на зместчаныя — няма рэагавання. Рэдакцыям неабходна прыняць меры для ўхілення адзначаных недахопаў.

ПОДЗВІГУ ЖЫЦЬ У ВЯКАХ

37 гадоў таму назад адгрымелі апошнія залпы Вялікай Айчыннай вайны, наступіў доўгачаканы дзень Перамогі над гітлераўскай Германіяй. Гэты дзень назаўсёды ўвайшоў у гісторыю чалавецтва як светлае свята Перамогі сацыялізму і прагрэсу над фашызмам і дэрашальствам. Вялікая Айчынная вайна была рашучым сутыкненнем сацыялістычнай дзяржавы з ударнай сілай міжнароднага імперыялізму — фашыскай Германіяй. Савецкія людзі абаранялі справу Вялікага Кастрычніка, сваю родную ўладу, сацыялістычны лад, адстойвалі свабоду і незалежнасць іншых дзяржаў і народаў. Наша краіна з'явілася галоўнай сілай, якая стала на шляху германскага фашызму да сусветнага панавання, адыграла рашучую ролю ў дасягненні перамогі над ім.

Сацыялізм забяспечыў несакурушальнае маральна-палітычнае адзінства савецкага грамадства, магутнасць яго эканомікі, перавагу нашай зброі, высокі ўзровень ваеннага мастацтва, вылучыў таленавітых палкаводцаў і выхаваў мужных і ідэянастойкіх воінаў. Арганізатарам і натхніцелем ўсенароднай барацьбы была Камуністычная партыя. Пад яе

кіраўніцтвам гераізм савецкіх людзей на фронце і ў тыле ворага зліўся ў адзіны подзвіг. Кожны дзень Вялікай Айчыннай вайны — гэта летапіс масавага гераізму, мужнасці, стойкасці савецкіх патрыётаў. У жорсткіх баях Савецкая Армія абякравіла ворага, дабілася карэннага пералому ў ходзе вайны, перайшла ў рашучае наступленне. Паражэнне гітлераўцаў пад Масквой і Сталінградам, на Паўночным Каўказе, пад Курскам, на Украіне і пад Ленінградам, у Беларусі і Прыбалтыцы, вызваленне ад фашыскай акупацыі многіх народаў Еўропы, разгром ворага ў яго логаве і ўзідце Берліна — вось слаўныя і незабытыя вехі на шляху савецкага народа і яго Узброеных Сіл да перамогі. Перамога савецкага народа аказала велізарнае ўздзеянне на лёсы народаў і дзяржаў. Яна садзейнічала ўтварэнню сусветнай сацыялістычнай сістэмы, дала магутны штуршок нацыянальна-вызваленчому руху. Усё гэта ў корані змяніла палітычную карту свету. 37 гадоў савецкія людзі, народы дзяржаў Еўропы жылі і працуюць ва ўмовах міру. А гэта значыць, што не дарэмныя былі ахвяры ў імя Перамогі. Няўхільна праводзіма Савец-

кай дзяржавай палітыка барацьбы за мір, за разрадку, за мірнае суіснаванне дзяржаў з розным сацыяльным ладам знаходзіць прызнанне і падтрымку ўсіх прагрэсіўных сіл, служыць магутным фактарам сарымлівання агрэсіўных імкненняў імперыялізма.

У калектыве нашага ўніверсітэта працуе 58 ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, якія на розных франтах, у партызанскіх атрадах змагаліся за свабоду і незалежнасць нашай Айчыны. Гэта — выкладчыкі, навуковыя супрацоўнікі, супрацоўнікі розных падраздзяленняў нашай навукальнай установы. Як і ў гады вайны, у мірнай працы яны застаюцца прыкладам для малодшых пакаленняў. Яны — частка гасці маладзёжных калектываў, дзе выступаюць з успамінамі аб гераічных і грозных гадах вайны. Гэтыя людзі — своеасаблівае сувязуючае звяно, якое мацне непарывунасць пакаленняў, падтрымлівае слаўныя традыцыі нашага народа.

Бессмяротнасць, жыццётворная і стваральная сіла вялікага подзвігу савецкага народа — у новых перамогах камуністычнага будаўніцтва, у барацьбе за трыналі і доўгі мір на Зямлі.

ВЫСОКАЕ ПРЫЗВАННЕ ЖУРНАЛІСТЫКІ

На гэтым тыдні ў Доме палітасветы абкома КПБ адбылося ўрачыстае пасяджэнне прадстаўнікоў партыйных і грамадскіх арганізацый, журналістаў, паліграфістаў і рэдактараў газеты «Гомельская

праўда», старшыня праўлення абласной арганізацыі Саюза журналістаў БССР У. А. Лазько.

На пасяджэнні ў ліку іншых выступіла намеснік сакратара камітэта камсамола нашага ўніверсітэта па ідэалагічнай рабоце В. Швелева.

Удзельнікі пасяджэння накіравалі прывітальную тэлеграму ў адрас газеты «Праўда».

Як і ўвесь савецкі народ, урачыста адзначаюць свята Вясяні, міру і працы — Першамай шматтыражны калектыву нашага ўніверсітэта.

На здымку: на першамайскім маршы калона ГДУ.

Фота У. Чысціка.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, Савет кафедр грамадскіх навук горада вішнюю аспірантаў кафедры палітэканоміі ЦІТО-

ВУ Наталлю Яўгенаўну (навуковы кіраўнік — прафесар М. В. Навучыцель) з паслявовай абаронай кандыдацкай дысертацыі на атрыманне вучоўнай ступені кандыдата эканамічных навук.

СТАРОНКІ ГІСТОРЫІ

ЗМАГАЛІСЯ ПОПЛЕЧ

Союз сацыялістычных народаў вытрымаў жорсткае выпрабаванні Вялікай Айчыннай вайны. Гэта быў экзамен на гістарычную трываласць шматнацыянальнай саюзнай дзяржавы. У гэтай вайне саюз народаў братніх рэспублік ішчэ больш загартаваўся.

ВЯЛІКАЯ сіла непарушнай дружбы савецкіх людзей ярка праявілася ў сумеснай партызанскай барацьбе прадстаўнікоў трох братніх народаў — рускага, беларускага і ўкраінскага. Яны паўсталі разам на барацьбу з нямецка-фашысцкімі захопнікамі.

У гады нямецка-фашысцкай акупацыі на тэрыторыі Бранскай, Гомельскай і Чарнігаўскай абласцей разгарнуўся партызанскі рух. Разгарэлася падпольная барацьба супраць акупантаў. Летам 1941 г. на Браншчыне былі сфарміраваны

72 партызанскія атрады, да пачатку кастрычніка ўзнікла ішчэ 27. У Гомельскай вобласці было створана 19 знішчальных батальёнаў. На 12 ліпеня 1941 года ў саставе Гомельскага гарадскога палка народнага апалчэння налічвалася 1976 чалавек. Тры такія палкі ўзніклі ў Бранску. У народнае апалчэнне на Чарнігаўшчыне да 10 ліпеня 1941 г. уступіла 54346 чалавек. Восенню 1943 года на тэрыторыі цяперашняй Гомельшчыны дзейнічалі два падпольныя абкомы КП(б)Б, два гаркомы, 29 раённых партыйных арганізацый і каля 200 партызанскіх камсамольскіх арганізацый. Супраць ворага змагалася каля 50 тысяч чалавек, у іх ліку — звыш 3 тысяч камуністаў і каля 6 тысяч камсамольцаў. Больш 50 тысяч чалавек змагаліся супраць нямецка-фашысцкіх акупантаў ў партызанскіх атрадах і падполлі на Чарнігаўшчыне і больш 60 тысяч — на Браншчыне.

Народныя месціцы трох суседніх абласцей у песнай бая-

вой садружнасці гераічна змагаліся ў тыле ворага, аказалі ўзаемную дапамогу боепрыпасамі, прадуктамі, інфармацыяй аб праціўніку. Нямаю сумесных баявых аперацый правялі яны па разгоне варажых гарнізонаў і чыгуначных камунікацый. Так, камісар Ельскага партызанскага атрада, сакратар падпольнага райкома КП(б)Б З. Я. Чарнаглаз усправадзіў Беларускаму штабу партызанскага руху паведамляў наступнае аб правядзенні сумеснай баявой аперацыі ў байцы атрада злучэння С. А. Каўпака: «...23 снежня 1942 г. паўночнай Д. Глушкевічы Лельчыцкага раёна Палескай вобласці наш атрад сумесна з дзевяю ротамі 3-га батальёна атрада тав. Каўпака прыняў бой з немцамі.

Немцы сілай да батальёна акапаліся ў лес. Вой працягнуўся 4 гадзіны. Па сваёй сіле і характары гэта быў адзін з мацнейшых баёў, у якім прынялі ўдзел партызаны нашага атрада.

У гэтым баі, толькі на нашым участку бою, забіта 85 нямецкіх салдат. Нашы страты — 6 забітых і 7 параненых». А газета «Большавік», орган Чарнігаўскага абкома КП(б)У 28 чэрвеня 1943 г. паведамляла: «Партызаны Чарнігаўскай,

Кіеўскай, Жытомірскай, Ровенскай, Запарожскай, Гомельскай, Мінскай, Арлоўскай абласцей і крывскія партызанскія руху на Украіне, двойчы Герой Савецкага Саюза С. А. Каўпак: «Я памятаю многія сустрэчы ўкраінскіх і беларускіх партызан, многія сумесныя баявыя аперацыі, якія заканчваліся поўным разгромом фашысцкіх гарнізонаў... Сумесныя баявыя дзеянні ўкраінскіх і беларускіх партызан пад Лоеваварам і ў іншых месцах ішчэ раз пацвердзілі вялікую дружбу народаў Украіны і Беларусі, кроўную дружбу, якую ніколі і ніхто не можа парушыць... У маім партызанскім злучэнні было нямаю байцоў, беларусаў. Гэта — храбрый, адважныя людзі, і я ўспамінаю іх з гордасцю...»

Дзеянні партызан былі песна звязаны з наступальнымі аперацыямі Чырвонай Арміі. Так, у перыяд бітвы за Сталінград у Бранскіх лясах былі праведзены рейды злучэнняў пад камандаваннем С. А. Каўпака і А. Н. Сабурова на Праваўзбярэжжы Украіны і Беларусі. 26 кастрычніка 1942 года гэты злучэнні адначасова выступілі з паўднёвага масіва Бранскіх лясоў. За 14 дзён яны прайшлі больш трыхсот кіламетраў — па Браншчыне і Чарнігаўшчыне. 7 лістапада партызаны з баямі пераправіліся праз Дняпро ў раёне г. Лоева Гомельскай вобласці і апынуліся на тэрыторыі Беларускага Палесся. Гэтыя рейды адыгралі вялікую ролю ва ўмацаванні баявой садружнасці рускага, ўкраінскага і беларускага народаў у сумеснай барацьбе з ворагам.

Аб важнай ролі, якую адыграла ў вайне баявая дружбы ўкраінскіх і беларускіх народных месціцаў, добра знааў адзін з арганізатараў партызанскага руху на Украіне, двойчы Герой Савецкага Саюза С. А. Каўпак: «Я памятаю многія сустрэчы ўкраінскіх і беларускіх партызан, многія сумесныя баявыя аперацыі, якія заканчваліся поўным разгромом фашысцкіх гарнізонаў... Сумесныя баявыя дзеянні ўкраінскіх і беларускіх партызан пад Лоеваварам і ў іншых месцах ішчэ раз пацвердзілі вялікую дружбу народаў Украіны і Беларусі, кроўную дружбу, якую ніколі і ніхто не можа парушыць... У маім партызанскім злучэнні было нямаю байцоў, беларусаў. Гэта — храбрый, адважныя людзі, і я ўспамінаю іх з гордасцю...»

Многія партызаны і падпольшчыкі з вызваленнем іх родных гарадоў і сёл уліліся ў дзеючыя часткі Савецкай Арміі і працягвалі грамадзянскую вайну ў аддленнях і частках арміі. Высока ацэнены Радзімай ратны падвiгi былых воiнi і партызан трох рэспублiк-саiдзiр. Дзесяткі тысяч былых воiнi і партызан Бранскай, Чарнiгаўскай і Гомельскай абласцей з'яўляюцца Героямi Савецкага Саюза, узнагароджанымi ордэнамі і медалямi. Іх падвiгi жыць вэчна!

В. ЛУТАўСКАЯ, загадчыца аддзела абласнога дзяржаўнага архiва.

НИХТО НЕ ЗАБЫТЫ, НИШТО НЕ ЗАБЫТА

ПОМНИК СЛАВЫ БАЯВОЙ

Вось ужо мы і адзначаем 37-ю гадавіну Вялікай Перамогі. І кожны 6 часу не аддзяляла нас ад таго шчаслівага дня — 9 мая 1945 года, — удзячная памяць нашчадкаў заўсёды захавалае вобразы ге-

татараў, музейныя рэліквіі і помнікі. Такой памяццю і гісторыя стаў для гамельчан мемарыяльны комплекс на плошчы Працы, дзе пахавана 23 воіны Савецкай Арміі, 2 партызаны, 4 падпольшчыкі — прадстаўнікі розных гарадоў нашай Айчыны. Яны ўсе нарадзіліся, каб жыць, будаваць, але аддалі свае жыцці за нас, за наш горад, за нашу Радзіму, за тое, каб 26 лістапада 1943 года ў Маскве артылерыйскі салют абвясціў аб вызваленні першага абласнога цэнтру Беларусі, буйнога чыгуначнага вузла — горада Гомеля.

У лістападзе 1943 — маі 1944 гадоў воіны, партызаны, падпольшчыкі былі пахаваны ў брацкай магіле. У 1950 годзе на месцы пахавання быў адкрыты помнік — бронзавая скульптура савецкага воіна. На п'едэстале ўзвышалася фігура вышэй 2,3 метра. Аўтарамі

запалаў ён, як вечны напамінак неўміручага подвiгу герояў. У 1967 годзе помнік быў рэканструаваны па праекту архiтэктараў В. Л. Бурмакіна і Е. К. Казлова. У сувязі з рэканструкцыяй элементы трох пахаваннiяў аб'ядноўваюць у адно, што надае ім кампазіцыйную цэласнасць. Каскадам з пяці кантаў надаецца вялікае значэнне, якое на думку архiтэктараў, фарміруе архiтэктурна-мастацкае аблiчка помніка і падкрэслвае яго галоўную кампазіцыйную вось.

Такім мы бачым мемарыяльны комплекс і зараз. Трапечка Вечны агонь ля падножжа помніка. Яркая старонкай у летапісе Вялікай Айчыннай вайны ўпісалі свае гераічныя дзеянні падпольшчыкі Гомеля. Адной з груп падпольшчыкаў кіраваў І. І. Жалезнякоў. У групу ўваходзілі яго сябры-таварышы, вучні 6-й чыгуначнай школы П. П. Спеданцоў, З. Баравікова, Л. Радзевіч і іншыя — усяго 35 чалавек. Вялікую дапамогу анаваў групе настаўнік В. Ф. Семяноўскі, кватэра ягога стала месцам сустрэч, там жа захоўвалася зброя. Многа гераічных спраў здзейсніла група. У яе членаў былі радыёпрыёмнікі, пішучая машынка, таму можна было пры-

маць зводкі Савінфармбюро, друкаваць лістоўні, раскліваць іх. Члены групы ўзвалі тэлефонную станцыю, паравоз і 11 вагонаў з аўтамашынамі. Не шчадуучы свайго жыцця, яны змагаліся да канца і загінулі смерцю герояў. Іх удаў прывакатар І. Жалезнякоў, З. Баравікова, П. Спеданцоў і В. Ф. Семяноўскі 9 верасня былі арыштаваны і пасля жорсткіх катаванняў і здэкаў расстрэляны.

Велiзарная, невывэрпная ўдзячнасць жыве ў нашых сэрцах гэтым людзям, іх памяці. Гамельчане шануюць гэтую памяць. Ля мемарыяльнага комплексу нясуць вахту пiянеры і камсамольцы, якія вучацца мужнасці, адвазе ў героі: якія загінулі ў барацьбе з ворагамі:

У агня і гранiта юнармеец стонц. Нег, няшто не забыто і няшто не забыт.
Працоўны Гомель, госці нашага горада ўскладаюць вянкі і кветкі да брацкай магілы. Шануючы памяць герояў, мы імкнемся прадоўжыць іх справу — захаваць мир на нашай планеце.

І. ФЕДАРАВА, студэнтка гр. Г-11 гісторыа-філалагічнага факультэта.

ПРЫКЛАДНЫ ПЛАН

ТЭАРЭТЫЧНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ ПА ВЫНКОВЫХ ЗАЯТКАХ У ТЭАРЭТЫЧНЫХ, МЕТАДЫЧНЫХ І ЭКАНАМІЧНЫХ СЕМІНАРАХ, ШКОЛАХ НАВУКОВОГА КАМУНІЗМУ І ШКОЛАХ МАЛАДЫХ КАМУНІСТАў ПА ТЭМЕ «60-ГОДДЗЕ УТВАРЭННЯ СССР — ЗНАЙМАЛЬНАЯ ПАДЗЕЯ У ЖЫЦЦІ САВЕЦКАГА НАРОДА».

ТЭМЫ ВЫСТУПЛЕННЯў:

- 1. У. І. Ленін — заснавальнік і кіраўнік савецкай шматнацыянальнай дзяржавы. Утварэнне СССР — трыумф ленінскай нацыянальнай палітыкі.
2. Творчае развіццё ленинскага вучэння па нацыянальнаму пытанню ў документах КПСС. Канстытуцыі СССР, у працах тав. Л. І. Брэжнєва.
3. Развіты сацыялізм —

- гістарычная завбава ўсiх народаў СССР. XXVI з'езд КПСС аб развіцці нацыянальных адносін ва ўмовах развіцця сацыялізму.
4. Адзiны народнагаспадарчы комплекс — матэрыяльная аснова дружбы народаў СССР.
5. Сацыяльна-палiтычнае і iдэйнае адзiнства савецкага народа.
6. Росквіт і ўзаемаабгацэнне нацыянальных культур.

7. Савецкая Беларусь у саюзе роўных.

8. Савецкі народ — новая гістарычная супольнасць людзей.

9. Сацыялістычны лад жыцця — выліт набытак савецкіх народаў.

10. Працоўная вахта калектыў па дастойнай сустрэчы 60-годдзя ўтварэння СССР.

ЛІТАРАТУРА:

Ленін У. І. КПСС аб савецкай шматнацыянальнай дзяржаве. М.: Палітвыдат, 1981.

Ленін У. І. Крытычныя заметкі па нацыянальнаму пытанню: Аб праша нацыянальнага пытання; Аб нацыянальнай горадскіх велікаросаву. — М.: Палітвыдат, 1978.

Праграма Камуністычнай партыі Савецкага Саюза. — М.: Палітвыдат, 1979.

Канстытуцыя (Асноўны закон) Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. Прынята на нечаговай с'емай сесіі Вярхоўнага Савета СССР дзеятага склікання 7 кастрычніка 1977 г. — М.: Палітвыдат, 1977.

Аб 60-й гадавіне ўтварэння Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. Паставена ЦК КПСС. — «Партыйная жыццё», 1982, № 4.

Брэжнєў Л. І. Аб iнтэрнацыяналізме і дружбе народаў. — М.: Палітвыдат, 1982.

ЗАЎВАГА: Падагуляночы заняты на універсітэце будучы прыводзіцца ў бягучым месцад.

МУЗЫЧНЫ АЎТОРАК

Па ініцыятыве кафедры галіновых эканомік у новым iнтэрнаце на Валатаве адбыўся творчы вечар артыста абласнога драматычнага тэатра Аляксееў Вячкова. Асновай выступлення артыста стала музыка-паэтычная кампазіцыя «Ціха мая Радзіма» па матывах твораў паэта М. Рубцова. Пад акампанемент гітары разам з вершамі гучалі мелодычныя песні, напісаныя на словы вядомага паэта. Пасля поўнага дрызму мавалога ў выкананні А. Бячкова гучалі вершы вядомых замежных паэтаў, песні і паэтычныя радкі, напісаныя самім артыстам. У студэнцкай жа нарадзілася думка: рэгулярна праводзіць у новым iнтэрнаце музычны аўтары. А. АЛЯКСЕЕў, У. ПАНШУК, выкладчыкі кафедры галіновых эканомік.

ГЭТЫ дзень — асаблівы, адзіны ў годзе. Няма ў нас другога такога дня, калі вуліцу ўпрыгожвае не толькі хвалюючая зеляніна, першацветы, асаблівы майскі блакіт неба. Вуліцу ўпрыгожваюць людзі, такса-

І заўважылі? Чым далей у гісторыю адыходзіць тое ваеннае чатырохгоддзе, тым больш хвалюючыя для нас сустрэты з імі ў гэты дзень. Таму што самым малым з іх сёння за 50, таму што пакідаюць яны нас, часта так і не па-

ВЕТРАНЫ, ВЕТРАНЫ...

ма ў гэты дзень асаблівы — з сівізной, з пунсовымі цюльпанамі і ў ардэнах. Мы прывыклі бачыць іх у будні, а ў гэты дзень глядзім на іх па-новому, зазіраючы раптам ў твае куточки іх лёсу, якія яны, з-за сціпласці сваёй, часта хаваюць ад нас.

дзяліўшыся з намi толькі адной ім уласцівай мудрасцю, аплочанай агнём і рызыкай.

Спяшаўся ж іх пацуць!

Фота і тэкст студэнткі заочнага факультэта Л. Назаравай.

Да працоўнага семестра-82

КРОЧЫЦЬ ПОБАЧ

Набліжаецца трэці працоўны семестр. Ён абавязкова стане чарговай красамоўнай старонкай летапісу будаўнічых атрадаў. Звыш тысячы студэнтаў універсітэта выказалі пажаданне прапрацаваць у год 60-годдзя ўтварэння СССР на меліярацыі, на будаўніцтве розных народнагаспадарчых аб'ектаў, бортправаднікам, праваднікам на чыгуны, на сельгасработах.

Разнастайны фронт работ атрадаў. Шырокая геаграфія тых месц, дзе яны будуць працаваць. І хто хоць адзін раз вязьджаў у складзе СВА, той ведае, што студэнцкі атрад проста немагчыма ўявіць сабе без агітбрыгады. Добра прадуманы літмантаж, адпрацаванае выступленне, малады задор, гумар дапамагаюць байцам атрада пасля работы або нават у абедзены перапынак узяць настрой у мясцовага насельніцтва.

Прычым, як ужо заўважана, пасля выступленняў агітбрыгады і канцэртаў мастацкай самадзейнасці ўзнікаецца прадукцыйнасць працы, некуды нават знікае стомы і ў артыстаў, і ў глядацоў.

У гэтым годзе на работы ў Гомельскую і Віцебскую вобласці, у незарназённую зону РСФСР, у Малдаўскую ССР і ЧССР выедуць 46 атрадаў. Як жа ў іх справы з арганізатый агітбрыгад? Адказаць на гэтае пытанне дапамог агляд-конкурс агітбрыгад СВА, які адбыўся ў актавай зале ГДУ.

У аглядзе-конкурсе прыняло ўдзел 27 агітбрыгад эканамічнага, фізічнага, матэматычнага, гісторыка-філалагічнага і біялагічнага факультэтаў. Яны прадставілі кампетэнтнаму журы самыя разнастайныя па тэматыцы праграмы. Але было ў іх аб'ядноўваючае, тое, што пяцёр хваліла ўсіх і кожнага: барацба за мір, спыненне гоніў ўзбраенняў, напамінак аб днях Вялікай Айчыннай вайны, аб гісторыі нашай дзяржавы і камсамольскай арганізацыі. Не забылі працы ў сваіх выступленнях удзяліць увагу і сваёму студэнцкаму жыццю. Хацелася б адзначыць агітбрыгаду «Арыён» матэматычнага факультэта, якая паказала глыбокае ў эместу праграму пад назвай «Трэба маршчы!». У адрозненне ад многіх іншых агітбрыгад, якія чамусьці вырашылі абмежавацца 6—7 уздзелнікамі, у выступленні агітбрыгады «Арыён» прыняло ўдзел 23 чалавекі. У выніку агітбрыгада раздзяліла другое месца з агітбрыгадай «Вікторыя» гісторыка-філалагічнага факультэта.

Сярод іншых агітбрыгад месцы размеркаваны былі наступным чынам: першае падзялілі паміж сабой агітбрыгады СВА «Польмя» фізічнага факультэта і інтэрнацыянальнага атрада «Дружба» эканамічнага факультэта; трэцяе — «Світанак» гістфіла і «Алесі» матэматычнага факультэта.

Мяркуючы па тым, што кожнае месца раздзялілі дзве брыгады, можна зрабіць вывад: узровень іх падрыхтоўкі быў прыблізна аднолькавым, але пры гэтым кожная валодала індывідуальнасцю, сваімі адметнымі ўласцівасцямі, не было п'яўтура ў выбары нумароў, манеры іх выканання.

Хацелася б яшчэ раз асобна сказаць аб выступленні агітбрыгады «Польмя» фізічнага факультэта. Работы змалі добра аб'яднаць дзве часткі праграмы, першую, якая была прысвечана гісторыі развіцця нашай дзяржавы, і другую, якая адлюстроўвала вучобу, быт студэнтаў, іх працу ў час трэцяга працоўнага семестра.

Маючы на ўвазе той час, які застаўся да пачатку працоўнага семестра-82, адначасу недахопы ў падрыхтоўцы асобных праграм з тым, каб можна было зрабіць неабходныя папраўкі. Па-першае, не ў кожнай агітбрыгады былі эмаблемы атрадаў. Па-другое, у аглядзе-конкурсе наогул прынялі ўдзел не ўсе агітбрыгады СВА універсітэта. На жаль, не выступілі ўжо заяваюшыя сабе трывалую славу агітбрыгады «Напшадкі» гісторыка-філалагічнага факультэта, «Факел» біялагічнага і «Алгарытм» матэматычнага факультэтаў, а таксама тая частка агітбрыгады Інтэратрада «Дружба» матэматычнага факультэта, якая застаецца працаваць у Гомельскай вобласці.

Адначасова з аглядам-конкурсам агітбрыгад праходзіў і конкурс насценнага друку, палітычнага плаката і фотагазет СВА. Пераможцамі былі названы атрады «Польмя» фізічнага і «Альтар» эканамічнага факультэтаў.

Штаб працоўных спраў універсітэта выказвае ўдзячнасць і зробіць усё неабходнае, каб ва ўсіх атрадах былі арганізаваны агітбрыгады. Гэта прынясе радасць усім, пакаіне памяць у жыццароў тых месц, дзе будуць працаваць атрады. Неадарма ж кажуць, што песня і праца побач кроцач.

Неадарма удачы агітбрыгадам «Дружба», «Польмя» і «Арыён», якія 11 мая будуць адстойваць гонар універсітэта на абласным аглядзе-конкурсе агітбрыгад СВА.

Н. САМУІЛК,
начальнік штаба працоўных спраў універсітэта.

Твой малодшы брат

Сёння рэдакцыя газеты «Гомельскі універсітэт» адкрывае новую рубрыку — «Твой малодшы брат». Нараджэнне такой рубрыкі з'явілася адлюстраваннем той вялікай шэфскай работы, якую робяць студэнты універсітэта ў школах горада, у дзіцячых пакоях міліцыі, летам у піянерскіх лагерах, у час работы ў студэнцкіх атрадах, завязваючы цесны сувязі з мясцовай моладдзю, падлеткамі.

І першы матэрыял пад гэтай рубрыкай прысвячаецца педагагічнаму атраду гісторыка-філалагічнага факультэта, які вось ужо другі год працуе, сябрае, падтрымлівае самыя цесны сувязі са сваімі малодшымі сябрамі — вучнямі школы № 21, іх настаўнікамі. Аб нараджэнні атрада, яго станаўленні, аб тых, хто садзейнічае гэтайму высакароднаму пачынанню — наш сённяшні расказ.

ПЕДАТРАД ДЗЕЙНІЧАЕ

Шэфская работа студэнтаў універсітэта ў школах горада з'ява не толькі не новая, але работа, якая мае даўнія і трывалыя традыцыі. Яна прадугледжваецца самай метадыйкай навучання студэнтаў — будучых педагогаў. А работы, пра якіх мы вам сёння хочам расказаць, пайшлі ў школу не «па праграме», не тады, калі гэтага запарабаваў вучэбны працэс. Педагагічны атрад сённяшніх студэнтаў першага курса гісторыка-філалагічнага факультэта сфарміраваўся яшчэ ў час іх вучобы на падрыхтоўчым аддзяленні універсітэта. Такая цпта да школы ўравае не толькі мяне, але і выкладчыкаў універсітэта са шматгадоваым вопытам. Але ўсё па парадку.

Усе яны выралі прафесію настаўніка. Да яе яшчэ было вельмі далёка, тым больш на падрыхтоўчым аддзяленні. Але школа прыцягвала іх да сябе... І палохала. Яны памяталі яе пампачно вучыў. А ў будучым прадставіла ўвайсці ў яе калідоры і класы ў званні настаўнікаў. І яны вырашылі прайсці этап «адаптацыі» як мага раней. Яны — гэта дзевяццаць дзяцчат і юнакоў. Не падумайце, што думка аб педатрадзе так адрозніваецца ад педатрада ў школе. Спачатку гэта былі проста наведванні адкрытых урокаў у лепшых настаўнікаў Гомеля. Тут можна сказаць, што рабытам проста пашанцавала — выкладчыцай рускай мовы і літаратуры ў іх групе стала Ганна Адамаўна Чыжык.

Інстытут вопытнага педагога падказваў Ганне Адамаўне, што менавіта так трэба пачынаць: проста знаёміць са школамі, настаўнікамі, вучнямі. Цікаваць і пяга прыйдзе пасля. У час аднаго з такіх наведванняў у школе № 21 работы пазнаёмліліся з дырэктарам гэтай школы, заслужаным настаўніцай школы ВССР, дэлегатам XXIX з'езда Кампартыі Беларусі Верай Іванаўнай Лазаравай. Гэта сустрэча стала знамянальнай. Вера Іванаўна аказалася тым чалавекам, які валодае уласціваю прыцягваюца да сябе. Яна — цудоўны субяседапк. Яе расказы аб школе,

аб дзеях прывядзілі заслону перад будучымі настаўнікамі. Сама правяла спецыяльна для іх адкрыты ўрок на зтыцы.

Вера Іванаўна запрасіла рабыт прыходзіць у школу. Зноў жа пакуль што без усялякага плана, нават без нейкай дакладнай мэты, проста ў госці.

Магчыма менавіта так узнікае тое пацудзі, што мы заўсём сімпатыі, Вера Іванаўна спадабалася рабытам, рабыты — ёй. Яна ўбачыла ў іх рысы, з якіх і складаюцца будучыя педагогі, без якіх немагчыма ўзаема разуменне паміж дарослым і дзецьмі.

Між тым вучоба на падрыхтоўчым аддзяленні працягвалася. І побач была Ганна Адамаўна, якая ў сваю чаргу падтрымлівала ў рабытах цікавасць да школы, іх месца іх будучай работы, у спадзяванні, што, акрамя гэтага, школа стане для іх чымсьці большым...

Неўпрыкмет прайшла і пара бесстыгнага наведвання школы. Рабытам самім хацелася нечага большага. З'явіўся план работы. Так думка аб педагагічным атрадзе была матэрыялізавана. З кожным класам, у асноўным, працавала па двое студэнтаў. Размеркаванне гэтае таксама было нейкім чынам звязана з сімпатыямі — да той ці іншай узроставай групы. Во ў кожным дзіцячым узросце ёсць нешта сваё, прынабае. Пайшлі рабыты, у асноўным, у пятыя, шостыя, сёмыя класы. Праз нейкі час Аляксей Нікалаенка папрасту: «А ў дзевяты — можа?» — Чаму ж не? — адказаў яму. — Паспрабуй».

Не ўсёзаволенасць кладзецца ў аснову работы такіх выхавацеляў будучых педагогаў як Ганна Адамаўна Чыжык і Вера Іванаўна Лазарава, а магчымасць даць паспрабаваць моладзі свае сілы. І калі нешта не атрымаецца, то гэта расцэньваецца не як зрыў, а як чарговы этап «знаёмства». «Вось ты і даведаўся, што такое школа менавіта ў такім яе праяўленні. Прыняў ты думай прыкаць вярніце самастойна», — прыкладна так разважаюць вопытныя педагогі.

А рабыт тым часам займала пытанне: «З чым жа пайсці да сваіх падапечных?» Намандзір педатрада Ала Харэвіч так расказавае пра гэта: «Спацатку вырашылі праводзіць гутаркі па «чырвоных» днях календара. Вось, напрыклад, 22 красавіка. У vyhavaўчых адноснах — адна з галоўных дат у гісторыі нашай краіны. Этапы жыцця вялікага правадыра, іх абставіны, як правіла, добра вядомы школьнікам. Зрабілі так: паспрабавалі аднавіць атмасферу таго часу. Сталі расказаць аб саратніках У. І. Леніна, каб перад мысленным позірмам дзяцей паўстава ўся вялікая краіна, якую ахапіў ужо падых набліжаючыся рэвалюцыя».

Люда Шкарлат тэмай сваёй гутаркі выбрала гісторыю з'яўлення, развіцця і распаўсюсювання кнігі. Жана Ланько — «Эмоцыі, здароўе і прыгажосць». Пачалася работа ў кутурнах па падрыхтоўцы да ўступлення ў камсамол.

Самі педатрадаўцы — ужо студэнты першага курса гісторыка-філалагічнага факультэта. Рабыты стала значна больш. І тым не менш, школу яны паранейшаму не забываюць. Хоць і радзей, але бываюць. З разуменнем адносіцца да гэтага і Вера Іванаўна, заснакой-вае рабыт: «Ведаю, часу стала менш, але мы чакаем вас. І на падрыхтоўку да нас прыходзьце». Ганна Адамаўна Чыжык быццам бы ўжо «здала» сваіх vyhavaўчаў выкладчыкам гістфіла, але яе заклопачанасць лёсам педатрада працягваецца. Яна радуецца, што ў яго ўліліся новыя сілы — рабыты, паступіўшыя адрозу на першы курс. Разам з сакратаром камітэта камсамола С. У. Аўсеевым яны вырашылі да даць дазволу пастаць атрад працаваць летам у адзін піянерскі лагер.

Поўнасцю ацаніць сэнс такога пачынення, як педагагічны атрад, могуць не ўсе, але на гісторыка-філалагічным факультэце, які рыхтуе пераванна настаўнікаў, гэта зрабіць проста абавязаны. Вера Іванаўна Лазарава гаворыць: «Да нас прыходзіць многа рабыт. Прыходзяць, як правіла, па аднаму. І хутка знікаюць. Ім значна цяжка прывыкнуць да школы ў адзінчому. У калектыве гэты працэс больш інтэнсіўны, і трывалы. Вось у чым карысць і каштоўнасць педагагічнага атрада».

Пакуль што атрад трымаецца на энтузіязме саміх рабыт, але ім неабходна падтрымка. Ачалося і сакратар камсамольскага бюро гістфіла Анастасія Швель, і адказна за работу шэфскага сектора камсамольскага бюро Наталля Чаглей. А магчыма, што спатрэбіцца і больш дзейная дапамога.

Час паказа, ці змогуць на факультэце падтрымаць і развіць карыснае пачынанне, якое ў аснове сваёй мае вельмі важную мэту — vyhаванне сапраўднага настаўніка.
М. ПЫМАНОўСКАЯ

